

30 08 Я МАЮ ПРАВО

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>18 Виробництво та технології</i>
Спеціальність	<i>186 Видавництво та поліграфія</i>
Освітня програма	<i>Технології друкованих і електронних видань</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>очна (денна) очна (денна за інтегрованим НП)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>III курс, весняний семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>2 кредити / 60 годин Лекції - 18 год., семінарські - 18 год., самостійна робота - 24 год.</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік / МКР</i>
Розклад занять	<i>http://roz.kpi.ua/</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про викладачів курсу	<i>Ст.викладач Тихонюк Ольга Володимирівна, Olga_Tykhonyuk@ukr.net</i>
Розміщення курсу	<i>Classroom (платформа «Сікорський») https://classroom.google.com/c/NzQzNzUwMTI4ODM5?cjc=bjbwu7b</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Аби стати активним і відповідальним членом громадянського суспільства студенту потрібно навчитись розуміти державу, розуміти правові інструменти, за допомогою яких держава управляє суспільним життям. Громадянин має вміти захистити свої права та свободи, законні інтереси, використовуючи ті ж самі правові інструменти, а не звертаючись до свавілля. Навчившись цьому, громадяни зможуть впливати на державу, скеровувати її політику на користь громадянського суспільства, відчуваючи ефективність права у практичних ситуаціях реального життя.

Отже, вивчення дисципліни «Я маю право» підвищує рівень правових знань студентів як поінформованих, активних і відповідальних громадян держави, майбутніх високоосвічених фахівців в різних галузях економіки, а також формує у студентів високий рівень правосвідомості та правової культури.

Засвоєння матеріалу навчальної дисципліни допоможе студентам не лише ефективніше здійснювати в майбутньому свої професійні функції, але й бути активним учасником суспільно-політичного життя країни, правильно орієнтуватись у правовому полі держави, проявляти підприємницьку ініціативу, захищати свої права, реалізуватись в умовах конкурентного суспільства.

Основна мета навчальної дисципліни полягає у формуванні у студентів здатності реалізувати свої права та обов'язки як члена громадянського суспільства, усвідомлювати його цінності та необхідності забезпечення верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, сталого розвитку.

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності видавництва та поліграфії або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів технічних, природничих, гуманітарних, соціальних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК - 3 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК - 4 Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК - 9 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Фахові компетентності (ФК)

ФК - 6 - Здатність враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні, правові та комерційні чинники, що впливають на реалізацію технічних рішень у видавництві та поліграфії;

ПРН 4 - Організувати свою діяльність для роботи автономно та в команді.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Навчальна дисципліна належить до циклу загальної підготовки. Дисципліна «Я маю право» забезпечує подальше вивчення дисципліни ПО 19 «Переддипломна практика».

3. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретико-правове та конституційне регулювання прав, свобод та обов'язків людини і громадянина

Тема 1. Взаємозв'язок людини і держави

Тема 1.1. Громадянське суспільство і правова держава

Поняття громадянського суспільства, його особливості та інститути. Теорія правової та соціальної держави

Тема 1.2. Права людини в правовій державі

Поняття прав людини, негативні та позитивні права. Основні міжнародні документи, які стосуються прав і свобод людини. Основні принципи у сфері прав людини і громадянина. Класифікація прав і свобод людини (за міжнародними стандартами). Права і свободи, що гарантуються українською державою. Конституційні обов'язки громадян України. Конституційні гарантії правосуддя

Розділ 2. Право на працю і відпочинок, їх реалізація та захист

Тема 2. Право на працю та його захист

Тема 2.1. Право на працю. Трудові відносини

Трудовий договір, трудовий контракт: поняття, порівняльна характеристика. Види трудового договору. Особливості укладання трудового договору в умовах воєнного стану

Тема 2.2. Зміна істотних умов праці

Переведення, переміщення працівника: порівняльна характеристика. Простій в роботі. Робота за сумісництвом, суміщення професій (посад): порівняльна характеристика

Тема 2.3. Припинення та призупинення трудових відносин

Відсторонення від роботи. Підстави припинення трудового договору. Особливості оформлення звільнення. Призупинення трудового договору

Тема 3. Робочий час та час відпочинку

Тема 3.1. Робочий час

Робочий час: поняття, види, нормування. Режим робочого часу. Робота по змінам та робота вночі. Тривалість робочого часу у період воєнного стану

Тема 3.2. Час відпочинку

Час відпочинку: поняття, види. Види відпусток та підстави їх надання. Відкликання працівника зі щорічної відпустки. Невикористані відпустки. Особливості надання відпусток в умовах воєнного стану

Розділ 3. Право на підприємницьку діяльність, його реалізація та захист

Тема 4. Право на підприємницьку діяльність, її започаткування та припинення*

Характеристика права на підприємницьку діяльність. Поняття та види умов здійснення підприємницької діяльності. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності. Порядок створення суб'єктів господарювання. Ліцензування підприємницької (господарської) діяльності. Підстави та процедура припинення підприємницької (господарської) діяльності. Підприємницька (господарська) діяльність в умовах воєнного стану.

**Тема опрацюється студентами самостійно в межах дистанційного курсу «Юридичні аспекти створення та ведення бізнесу в Україні» на платформі «Прометеус» (www.prometheus.org.ua) URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/Prometheus/LAW102/2016_T1/about*

Тема 5. Правовий статус господарських товариств*

Правовий статус акціонерного товариства. Правовий статус товариства з обмеженою відповідальністю. Правовий статус товариства з додатковою відповідальністю. Правовий статус повного товариства. Правовий статус командитного товариства.

**Тема опрацюється студентами самостійно в межах дистанційного курсу «Юридичні аспекти створення та ведення бізнесу в Україні» на платформі «Прометеус» (www.prometheus.org.ua) URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/Prometheus/LAW102/2016_T1/about*

Тема 6. Правовий захист інтелектуальної власності

Духовна творчість, науково-технічна творчість: порівняльна характеристика. Авторське право на твір: поняття, складові; способи захисту. Авторське право у промисловості: поняття, складові; способи захисту

Тема 7. Захист прав споживачів

Основні права та обов'язки споживачів. Договір купівлі-продажу. Права споживача при придбанні ним товару неналежної якості. Способи захисту порушених прав споживачів

4. Навчальні матеріали та ресурси

I. Базова література:

1. Правознавство : навч. посіб. / М. М. Пендюра, О. Я. Лапка, А. Л. Калінюк та ін. – К. : 7БЦ, 2022. – 548 с.
2. Карпюк Г.І. Основи підприємництва: Навчальний посібник для здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти, 2021р.
3. Правознавство: навчальний посібник, за заг. ред. С.В. Петкова. — Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2020.
4. Ломжець Ю.В. Права людини та їх захист у сучасних реаліях : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Ю.В. Ломжець, Ю.А. Бойко, К.О. Дубова, М.О. Філіппських [та 5 інших] ; за редакцією Ю.В. Ломжець ; Міністерство освіти і науки України, Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова. - Миколаїв : Видавництво Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова, 2020.

II. Допоміжна література:

1. Боголюбов В.М. Стратегія сталого розвитку : підручник для вищих навчальних закладів / В.М. Боголюбов, М.О. Клименко, Л.Г. Мельник, В.А. Прилипко, Л.В. Клименко. - Херсон : Олді-плюс, 2018
2. Васильченко О. Сучасний зміст конституційного принципу рівності прав і свобод людини та громадянина. *Law of Ukraine*. 2017. № 7. URL: https://rd.ua/storage/attachments/%D0%92%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BB%D1%8C%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE_2017_%D0%A1%D1%83%D1%87%D0%B0%D1%81%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%B7%D0%BC%D1%96%D1%81%D1%82%20%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%82%D1%83%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%BD%D1%86%D0%B8%D0%BF%D1%83%20%D1%80%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%D0%BF%D1

http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_015

3. Омельчук В.А. Реалізація прав і свобод людини в сучасній Україні: окремі проблеми правового регулювання. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія : Юридичні науки. 2017. № 2. С. 12-17. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjju_2017_2_4

4. Шаульська Г.М. Короткий огляд еволюції громадянського суспільства в Україні. *Наукові праці Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2018. № 1 (1). С. 101-105. URL: <https://instzak.com/index.php/journal/article/download/26/16>

5. Прієшкіна О.В. Права людини в Україні: проблеми та перспективи розвитку. *Правова держава*. 2017. № 26. С. 33-40. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Prav_2017_26_8

6. Ребкало М.М., Олійник В.С. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод як джерело конституційного права України. *Науковий вісник Сіверщини*. Серія : Право. 2021. № 1. С. 7-18. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/shssl_2021_1_3

7. Тетерін К.Ю. Сучасний стан забезпечення основних прав та свобод людини та громадянина в Україні. *Молодий вчений*. 2021. № 1(1). С. 47-50. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2021_1\(1\)_12](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2021_1(1)_12)

8. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971. Відомості Верховної Ради України. 1971. (Додаток № 50). Ст. 375. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#top>

9. Про практику розгляду судами трудових спорів: Постанова Пленуму Верховного суду України від 06.11.1992 № 9; <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0009700-92>

10. Конституція України від 28.06.1996; <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>

11. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_015

12. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16.12.1966. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_043

13. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 16.12.1966. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_042

14. Конвенція Ради Європи про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_004

15. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню): Закон України від 18.12.2018; <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-19#top>

16. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>

17. Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану: Закон України від 15.03.2022 № 2136-IX; <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#top>

18. Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 01.06.2000; <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1775-14#Text>

19. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991; <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text>

20. Про товариства з обмеженою відповідальністю та товариства з додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018; <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text>

21. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 (станом на 27.05.2021); <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text>

III. Інформаційні ресурси:

1. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України: <http://portal.rada.gov.ua>

2. Офіційний веб-сайт Європейського Суду з прав людини: <http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>

3. Офіційний веб-сайт Уповноваженого Верховної Ради з прав людини: <http://www.ombudsman.gov.ua/>

4. Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України: <http://old.minjust.gov.ua/>

5. Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України: <http://www.ccu.gov.ua/>

6. Єдиний реєстр судових рішень: <http://reyestr.court.gov.ua/>

7. Судова влада України: <http://court.gov.ua>

Інформаційні ресурси

1. Науково-технічна бібліотека ім. Г.І. Денисенка КПІ ім. Ігоря Сікорського
<http://www.library.kpi.ua>

2. Електронний архів наукових та освітніх матеріалів КПІ ім. Ігоря Сікорського
<http://www.ela.kpi.ua>

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Навчальна дисципліна передбачає проведення наступних навчальних занять: 9 лекцій, 9 семінарських (практичних) занять.

На лекціях застосовуються нові технології навчання, зокрема, мультимедійні електронні засоби (презентації); а також можливі лекції-дискусії з метою активізації навчального процесу. В тому числі, лекції можуть проходити у формі діалогу, коли викладач задає зустрічні запитання здобувачам щодо навчального матеріалу, може попросити дати оперативну відповідь на поточне запитання або стосовно матеріалу з попередніх тем.

Семінарські (практичні) заняття передбачають обговорення окремих теоретичних положень навчальної дисципліни, розв'язування практичних задач, аналіз ситуацій та обговорення результатів індивідуальних завдань студентів, проведення заходів контролю рівня засвоєння матеріалу. Метою семінарських (практичних) занять є поглиблення знань, які студенти отримують на лекціях, отримання навичок працювати з базами законодавства України, Єдиним державним реєстром судових рішень.

У процесі викладання навчальної дисципліни можуть застосовуватись методи «мозкового штурму», кейс-метод, які допомагають покращити результативність і засвоєння матеріалу, допомагають навчити висловлювати свою думку, обґрунтовувати та аргументувати її.

№ з/п	Тема заняття	Завдання до теми заняття	Термін виконання
1	Тема: Громадянське суспільство і правова держава	<p><u>Питання до теми заняття:</u></p> <ol style="list-style-type: none">1. Поясніть, в чому полягає сутність громадянського суспільства та особливості його формування в Україні?2. Поясніть, що є умовами формування правової держави?3. Як пов'язані, на вашу думку, правова держава і соціальна держава?4. Чи погоджуєтесь ви з думкою одного з мислителів кінця 19-початку 20 ст., що жити в суспільстві й бути вільним від нього не можна? <p>Студент повинен знати форми участі громадян в політичній та інших сферах життєдіяльності суспільства; різновиди громадських об'єднань; ознаки правової та соціальної держави</p> <p>Студент повинен уміти: 1) пояснити, яка саме <i>відмінність</i> між такими поняттями, як: <i>правова держава – соціальна держава; громадське</i></p>	Завдання виконуються до визначеної викладачем дати (дедлайн)

		об'єднання – політична партія; 2) виконати завдання до теми заняття <u>Презентації, Опорні таблиці, задачі (кейси), питання</u>	
2	Тема: Права людини в правовій державі	<p><u>Питання до теми заняття:</u></p> <p>1. Поясніть, чи тотожні поняття «<u>право</u>» і «<u>свобода</u>»? Права і свободи людини – необхідність чи абстракція, що не має жодного значення для людини?</p> <p>2. Поясніть, чи дійсно повага до прав є передумовою повного та цілісного розвитку окремої особи та всього суспільства?</p> <p>3. Давньоримський мислитель Сенека стверджував: «<i>Рівність прав не в тому, що всі ними користуються, а в тому, що вони всім надані</i>». Як ви розумієте цю думку? Чи погоджуєтеся з нею?</p> <p>4. «<i>Гендерна рівність</i>»: про що це?</p> <p>5. Що таке «<i>дискримінація</i>» та якою вона може бути?</p> <p>6. Поясніть, навіщо нам встановлюються державою <u>обов'язки</u> (кому і що ми винні)?</p> <p>Студент повинен <u>знати</u> основні міжнародні документи, які стосуються прав і свобод людини; основоположні принципи у сфері прав людини і громадянина; види класифікацій прав і свобод людини</p> <p>Студент повинен <u>уміти</u>: 1) пояснити, яка саме <u>відмінність</u> між такими поняттями, як: <i>правова держава – соціальна держава; права людини – свобода людини; «позитивні» права людини – «негативні» права людини; права людини – права громадянина; янгжизм – ейджизм – сексизм (харасмент)</i>; 2) виконати завдання до теми заняття</p> <p><u>Презентації, Опорні таблиці, задачі (кейси), тест-контроль, питання</u></p>	Завдання виконуються до визначеної викладачем дати (дедлайн)
3	Тема: Право на працю. Трудові відносини	<p><u>Питання до теми заняття:</u></p> <p>1. Поясніть, чим відрізняється право на працю від права на роботу?</p> <p>2. Назвіть основні ознаки трудових відносин; підстави виникнення трудових відносин</p> <p>3. Назвіть основні ознаки трудового договору. Поясніть, чим трудовий</p>	Завдання виконуються до визначеної викладачем дати (дедлайн)

		<p>договір відрізняється від трудового контракту?</p> <p>4. Поясніть, у чому полягає сутність випробування при прийомі на роботу? Назвіть строки випробування (за загальним правилом відповідно до чинного законодавства України)</p> <p>5. Поясніть, чому законодавством передбачені категорії працівників, для яких випробування не встановлюється? Чи не порушується у даному разі принцип рівності усіх перед законом?</p> <p>Студент повинен знати види праці; види і форми трудового договору; строки випробування при прийнятті на роботу; порядок оформлення трудового договору</p> <p>Студент повинен уміти: 1) пояснити, яка саме відмінність між такими поняттями, як: <i>вільна праця - примусова праця; робота — професія — спеціальність — кваліфікація; трудовий договір – трудовий контракт; основні умови трудового договору (контракту) – додаткові умови трудового договору (контракту); працівник – робітник; подати документи при працевлаштуванні – пред'явити документи при працевлаштуванні</i>; 2) виконати завдання до теми заняття</p> <p><u>Задачі (кейси), питання, Опорні таблиці, презентації</u></p>	
4	Тема: Зміна істотних умов праці	<p><u>Питання до теми:</u></p> <p>1. Відповідно до чинного законодавства про працю охарактеризуйте правову природу переведення працівників під час здійснення ними трудової діяльності</p> <p>2. Простій в роботі – що це таке і на які наслідки можна очікувати?</p> <p>3. Поясніть, у чому полягає відмінність між тимчасовим переведенням працівника у разі виробничої необхідності і тимчасовим переведенням працівника у разі простою в роботі?</p> <p>4. Поясніть, у чому полягає відмінність між переведенням працівника і переміщенням працівника?</p> <p>5. Поясніть, у чому полягає відмінність між роботою за сумісництвом і суміщенням професій (посад) під час здійснення трудової діяльності?</p> <p>Студент повинен знати види</p>	Завдання виконуються до визначеної викладачем дати (дедлайн)

		<p>переведень, тривалість переведень; різновиди сумісництва</p> <p>Студент повинен уміти: 1) пояснити, яка саме відмінність між такими поняттями, як: <i>переведення - переміщення; сумісництво – суміщення професій (посад)</i>; 2) виконати завдання до теми заняття</p> <p><u>Задачі (кейси), питання, Опорні таблиці, презентації</u></p>	
5	<p>Тема: Припинення та призупинення трудових відносин</p>	<p><u>Питання до теми:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підстави припинення трудового договору 2. Припинення трудового договору з ініціативи роботодавця 3. Припинення трудового договору з ініціативи працівника 4. Припинення трудового договору з ініціативи третіх осіб 5. Відсторонення від роботи: правова характеристика 6. Випадки призупинення трудового договору з ініціативи працівника та/або роботодавця 7. Особливості оформлення звільнення <p>Студент повинен знати підстави припинення трудового договору</p> <p>Студент повинен уміти: 1) пояснити, яка саме відмінність між такими поняттями, як: <i>прогул – вимушений прогул; відсторонення від роботи – простій в роботі – призупинення роботи - звільнення з роботи, припинення трудового договору – розірвання трудового договору, звільнення за власним бажанням – звільнення за угодою сторін</i>; 2) виконати завдання до теми заняття</p> <p><u>Тест-контроль, задачі (кейси), питання, Опорні таблиці, презентації</u></p>	<p>Завдання виконуються до визначеної викладачем дати (дедлайн)</p>
6	<p>Тема: Робочий час</p>	<p><u>Питання до теми заняття:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Назвіть види робочого часу згідно чинного законодавства про працю України та поясніть, у чому полягають суттєві відмінності між кожним з них 2. Гнучкий режим робочого часу: особливості застосування 3. Чим робота по змінам відрізняється від залучення працівників до чергувань та до надурочних робіт? 4. Віддалена робота: поняття, види <p>Студент повинен знати нормативи</p>	<p>Завдання виконуються до визначеної викладачем дати (дедлайн)</p>

		<p>робочого часу, режим робочого часу, облік робочого часу, види робочого часу</p> <p>Студент повинен уміти: 1) пояснити, яка саме відмінність між такими поняттями, як: <i>скорочений робочий час – неповний робочий час – ненормований робочий час; надурочні роботи – чергування; робота по змінам – чергування; надомна робота – дистанційна робота</i>; 2) виконати завдання до теми заняття</p> <p><u>Питання, Опорні таблиці, задачі (кейси), презентації</u></p>	
7	Тема: Час відпочинку	<p><u>Питання до теми заняття:</u></p> <p>1. Час відпочинку: поняття, види 2. Відпустка: поняття, види. Чому не кожен вид відпусток можна вважати таким, що відноситься до часу відпочинку?</p> <p>Студент повинен знати порядок надання відпустки, види відпусток Студент повинен уміти: 1) пояснити, яка саме відмінність між такими поняттями, як: <i>щоденний відпочинок – щотижневий відпочинок; соціальна відпустка – відпустка без збереження заробітної плати</i>; 2) виконати завдання до теми заняття</p> <p><u>Тест-контроль, задачі (кейси), питання, Опорні таблиці, презентації</u></p>	Завдання виконуються до визначеної викладачем дати (дедлайн)
8	Тема: Правовий захист інтелектуальної власності	<p><u>Питання до теми заняття:</u></p> <p>1. Творчість: поняття, види 2. Ознаки та характеристика авторського права 3. Способи захисту авторства Студент повинен знати порядок оформлення права авторства на свій доробок; способи захисту авторства Студент повинен уміти: 1) пояснити, яка саме відмінність між такими поняттями, як: <i>творчість – духовна творчість – наукова творчість; автор - творець</i>; 2) виконати завдання до теми заняття</p> <p><u>Задачі (кейси), Опорні таблиці, питання</u></p>	Завдання виконуються до визначеної викладачем дати (дедлайн)
9	Тема: Захист прав споживачів	<p><u>Питання до теми заняття:</u></p> <p>1. Права та обов'язки споживача 2. Права та обов'язки продавця 3. Способи захисту прав споживачів відповідно до чинного законодавства України</p>	Завдання виконуються до визначеної викладачем дати (дедлайн)

		<p>Студент повинен знати свої права як споживача товару (послуги) та свої дії у разі захисту своїх порушених прав</p> <p>Студент повинен уміти: 1) пояснити, яка саме відмінність між такими поняттями, як: <i>товар належної якості – товар неналежної якості, споживач – продавець – виробник - виконавець</i>; 2) виконати завдання до теми заняття <u>Презентації, питання, Опорні таблиці, задачі (кейси)</u></p>	<p>Проекти документів здаються на перевірку у день конкретного семінару з визначеної теми</p>
--	--	--	---

Модульна контрольна робота

Відповідно до навчальних планів факультетів (інститутів) студенти **денної** форми навчання виконують Модульну контрольну роботу.

Метою модульної контрольної роботи є закріплення та перевірка теоретичних знань з дисципліни, набуття студентами практичних навичок. Модульна контрольна робота (МКР) виконується після вивчення всього курсу.

Модульна контрольна робота (МКР): тестове завдання, яке розміщується на дистанційній платформі навчання (доступ до тесту відкривається у визначений викладачем день, на виконання тесту студенти мають відведений час, після чого доступ до тесту блокується).

6. Самостійна робота студента (СРС)

Самостійна робота студентів полягає у виробленні навичок опрацювання нормативно-правових актів, спеціальної літератури та інших матеріалів, необхідних для належного засвоєння навчальної дисципліни під час підготовки до аудиторних занять, а також для розвитку сталих умінь до самостійного вивчення і відтворення одержаної інформації.

Видами самостійної роботи студента є: **підготовка до семінарських (практичних) занять (опрацювання теоретичних питань до теми заняття), вирішення задач (кейсів), виконання завдань тест-контролів, складання проектів документів (практична складова семінарського (практичного) заняття)** на що відводиться 24 години.

Роботи, які здаються з недотриманням вимог академічної доброчесності, **не оцінюються**

Увага! Опрацьовуючи навчальний матеріал дисципліни «Я маю право» (Теми № 4, 5), студенти самостійно проходять дистанційний курс «Юридичні аспекти створення та ведення бізнесу в Україні» на платформі «Прометеус» (www.prometheus.org.ua) URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/Prometheus/LAW102/2016_T1/about

● Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування лекцій та практичних занять, а також відсутність на них, не оцінюється. Однак, студентам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них викладається теоретичний матеріал та розвиваються навички, необхідні для виконання практичних робіт та тематичних завдань.

При використанні чужих робіт і завдань, як своїх (плагіат), роботи студенту не зараховуються. Студенту можуть бути нараховані заохочувальні бали (до 10 балів) за оригінальний підхід та використання нестандартних прийомів при виконанні практичних робіт, виконанні робіт підвищеної складності.

Практичні роботи мають бути не лише виконані, а й захищені, шляхом відповіді на поставлені викладачем запитання щодо етапів виконання робіт, теоретичного матеріалу тощо. Всі практичні роботи мають бути виконані та захищені до семестрового контролю.

Усі перескладання здійснюються відповідно до «Положення про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського» (<https://osvita.kpi.ua/node/32>).

№ з/п	Заохочувальні бали
1	Участь у конференції з публікацією тез або публікація наукової статті у фаховому виданні (5 балів - тези; 10 балів - стаття)
2	Участь у роботі проблемного гуртка (5 балів)

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Оцінювання результатів навчання виконується згідно «Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського» (<https://osvita.kpi.ua/node/37>)

Поточний контроль: реалізується у формі опитування, експрес-опитування (тест-контроль), виступів на семінарських (практичних) заняттях, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом (задачі, кейси, складання документів), МКР.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

1) Виступ з основного питання (надання відповіді на конкретне теоретичне питання або пояснення ходу розв'язання задачі, кейсу)
 2) Участь у дискусіях
 3) Доповнення, запитання до того, хто відповідає
 4) Письмові завдання (тести, контрольні роботи, кейси)
 5) Самостійне опрацювання тем, в тому числі проходження дистанційного курсу «Юридичні аспекти створення та ведення бізнесу в Україні» на платформі «Прометеус» (www.prometheus.org.ua) URL:

https://courses.prometheus.org.ua/courses/Prometheus/LAW102/2016_T1/about (підтверджувальним документом є Сертифікат, який студенти в обов'язковому порядку надсилають викладачу разом з результатами проміжних та підсумкового тестових завдань)

б) Систематичність роботи на семінарських (практичних) заняттях, активність під час обговорення питань

Календарний контроль: провадиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог Силабусу. Рейтинг студента за результатами роботи на семінарських (практичних) заняттях автоматично відображається в його особистому кабінеті в системі <https://ecampus.kpi.ua/>.

Умовою позитивної першої атестації є отримання не менше 12-25 балів, другої атестації – отримання не менше 26-50 балів (з урахуванням результатів першого календарного контролю).

Семестровий контроль: залік

Умови допуску до семестрового контролю: рейтинг не менше 30 балів за результатами роботи на семінарських (практичних) заняттях, виконання МКР, проходження дистанційного курсу «Юридичні аспекти створення та ведення бізнесу в Україні» на платформі «Прометеус»

Студенти, які набрали протягом семестру **0-29 балів**, до заліку не допускаються; такі студенти можуть отримати допуск до заліку за результатами складання тем пропущених занять (необхідно надати письмові стислі відповіді на теоретичні питання до семінарського (практичного) заняття, розв'язати письмово усі задачі (кейси) з семінарського (практичного) заняття, за необхідності виконати практичне завдання за темою семінарського (практичного) заняття; виконані завдання завантажуються в Класрум на перевірку).

Студенти, які набрали протягом семестру **30-59 балів**, складають залік (виконують тестове залікове завдання, при цьому бали, отримані за результатами поточного контролю скасовуються, а оцінка виставляється за результатами виконаного тестового залікового завдання).

Студенти, які за результатами поточного контролю набрали упродовж семестру рейтинг **60 балів і більше**, отримують оцінку «автоматом». Якщо студент бажає підвищити отриману

«автоматом» рейтингову оцінку, він складає залік (виконує тестове залікове завдання), але при цьому бали, отримані за результатами поточного контролю, **скасовуються**, а оцінка виставляється за результатами виконаного тестового залікового завдання

Тестове залікове завдання складається з 50 завдань. Ваговий бал кожного завдання 2 бали, кількість балів залежить від кількості наданих правильних відповідей на завдання тесту. Відповідь на тестове завдання може мати як одну вірну відповідь, так і декілька (в такому разі відповідь вважатиметься правильною за умови наданих усіх правильних варіантів з запропонованих); максимальний бал, який може отримати студент, виконуючи тестове залікове завдання – 100 балів (кількість балів залежить від кількості наданих студентом правильних відповідей на завдання тесту).

Система оцінювання

№ з.п.	Контрольний захід оцінювання	%	Ваговий бал	Кількість	Всього
1.	Тест-контроль		1-10	3	30
2.	Модульна контрольна робота (1-20	1	20
3.	Робота на семінарських заняттях: відповіді (виступи) + вирішення задач, ситуаційних вправ (кейсів)		0-5	4	20
4.	Складання документів		0-2	5	10
5.	Дистанційний курс «Юридичні аспекти створення та ведення бізнесу в Україні» на платформі «Прометеус»		0-20	1	20
	Всього				100

Тест-контроль: кількість балів залежить від кількості наданих студентом правильних відповідей на завдання виходячи від зазначеного максимального балу за сам тест, завдання тест-контролю розміщується у Класрумі (на виконання тесту студенти мають відведений час, після чого доступ до нього блокується)

Модульна контрольна робота (тестове завдання, **максимальний бал: 20**; кількість балів, які може отримати студент, залежить від кількості наданих ним правильних відповідей на завдання), розміщується у Класрумі (на виконання завдання студенти мають відведений час, після чого доступ до нього блокується)

Складання документів:

0 балів, «не зараховано» (студент допустив помилки при складанні документів);

2 бали, «зараховано» (виконане завдання не має зауважень від викладача)

Критерії оцінювання сертифікату про успішне проходження дистанційного курсу «Юридичні аспекти створення та ведення бізнесу в Україні» на платформі «Прометеус» (www.prometheus.org.ua) URL:

https://courses.prometheus.org.ua/courses/Prometheus/LAW102/2016_T1/about (за умови надання електронного сертифікату та скріншоту з кількістю балів за проходження тестів):

20 балів – якщо сума балів за проходження дистанційного курсу від 98 до 100

19 балів – якщо сума балів за проходження дистанційного курсу від 94 до 97

18 балів – якщо сума балів за проходження дистанційного курсу від 88 до 93

17 балів – якщо сума балів за проходження дистанційного курсу від 84 до 87

16 балів – якщо сума балів за проходження дистанційного курсу від 78 до 83

15 балів – якщо сума балів за проходження дистанційного курсу від 74 до 77

14 балів – якщо сума балів за проходження дистанційного курсу від 70 до 73

0 балів - неподання сертифікату або не проходження дистанційного курсу

Оцінювання роботи студента на семінарських (практичних) заняттях:

1) активна участь упродовж всього заняття, надання повної і аргументованої, логічно викладеної і цікавої доповіді, відповіді; висловлення власної позиції з дискусійних питань або повністю правильно вирішення завдань з відповідним обґрунтуванням у поєднанні зі слухними доповненнями відповідей інших студентів — **5 балів**;

2) активна участь у проведенні заняття, надання правильних відповідей або правильне вирішення завдань з незначними неточностями, порушеннями логіки викладення відповіді чи обґрунтування при вирішенні задачі або вдале доповнення відповіді співрозмовника — **4 бали**;

3) студент плутається в юридичній термінології та не може відповісти на уточнюючі запитання через недостатнє опрацювання матеріалу і при цьому сама відповідь студента потребує суттєвих доповнень викладачем або одногрупниками – **3 бали**;

3) надання відповідей з чисельними значними похибками або вирішення задачі з грубими помилками, вирішення задачі без обґрунтування — **2 бали**;

5) відповідь не по суті; вкрай обмежена відповідь або студент дав правильну відповідь на питання (або правильно вирішив задачу), але активної участі в занятті не приймав – **1 бал**;

6) студент не може дати чітку відповідь на питання (або не може розв'язати задачу) – **0 балів**;

Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання

Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами.

Студенти мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти регулюється «Положенням про визнання в КПІ ім. І. Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті» (<https://osvita.kpi.ua/node/179>), згідно з яким визнання результатів навчання проводиться, як правило, до початку семестру. Освітній компонент може бути зарахований частково або повністю за результатами подання документів (сертифікатів) про проходження професійних курсів/тренінгів, онлайн освіти тощо за тематикою освітнього компонента.

Орієнтовний перелік питань, які можуть бути винесені на семестровий контроль (залік), наведено у **Додатку А** до Силабусу

Орієнтовний зміст ситуаційних вправ (кейсів) міститься у **Додатку Б** до Силабусу.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус)

Складено: ст. викладачем кафедри інформаційного, господарського та адміністративного права Тихонюк О.В.

Ухвалено кафедрою інформаційного, господарського і адміністративного права (протокол № 12 від 27.05.2024)

Погоджено Методичною радою університету (протокол № 9 від 20.06.2024р.)

Орієнтовний перелік питань на залік

1. У чому полягає, на вашу думку, взаємозв'язок суспільства і держави?
2. В чому полягають, на вашу думку, особливості формування громадянського суспільства в Україні?
3. Чи дійсно, на вашу думку, в Україні людина – найвища соціальна цінність (державна для людини чи людина для держави)?
4. Чи тотожні поняття «право» і «свобода»? Які права і свободи потрібні людині?
5. Навіщо нам встановлюються державою обов'язки (кому і що ми винні)?
6. Чи дійсно повага до прав є передумовою повного та цілісного розвитку окремої особи та всього суспільства?
7. Поясніть, чому (на вашу думку) ідея побудови в Україні правової держави є популярною, але нереалізованою? Які ознаки притаманні правовій державі?
8. Що потрібно зробити (на вашу думку), щоб країною керували ті, хто має до цього талант і покликання, а не ті, в кого амбіції і зв'язки?
9. Співвідношення понять «право», «свобода» та «обов'язок» людини та громадянина
10. Громадянські (особисті) права і свободи людини: поняття та зміст
11. Політичні права і свободи людини і громадянина: поняття та зміст
12. Соціально-економічні права і свободи людини: поняття та зміст
13. Культурні права і свободи людини: поняття та зміст
14. Екологічні права і свободи людини: поняття та зміст
15. Покоління прав людини: поняття та зміст
16. Конституційні обов'язки людини і громадянина в Україні: загальна характеристика
17. Обов'язок громадян України по захисту Вітчизни: зміст та правова регламентація
18. Правові форми захисту прав і свобод людини: загальна характеристика
19. Способи захисту та самозахисту порушених прав і свобод людини в Україні (судовий та позасудовий) з точки зору ст. 55 чинної Конституції України від 28.06.1996
20. Трудовий договір: поняття, сторони, зміст, форма
21. Загальний порядок укладення трудового договору
22. Випробування при прийнятті на роботу
23. Переведення на іншу роботу та відсторонення від роботи
24. Робота за сумісництвом та суміщення професій (посад)
25. Особливості трудових відносин у воєнний час
26. Призупинення трудового договору
27. Загальні підстави припинення трудового договору
28. Порядок оформлення звільнення працівника
29. Поняття та види робочого часу. Нормальний робочий час: ознаки та тривалість
30. Скорочений та неповний робочий час: ознаки та тривалість
31. Нічний, надурочний та ненормований робочий час: ознаки та тривалість
32. Робота змінами. Облік робочого часу: поняття та види
33. Час відпочинку: поняття, види
34. Перерви протягом робочого дня, їх види
35. Вихідні, святкові і неробочі дні
36. Поняття та види відпусток
37. Порядок і умови надання щорічних відпусток. Відкликання з відпустки
38. Соціальні відпустки: види, підстави надання та тривалість
39. Інші види відпусток: види, підстави надання та тривалість
40. Поняття та ознаки підприємницької діяльності
41. Співвідношення понять «підприємство», «підприємницька діяльність», «господарська діяльність», «бізнес», «незалежна професійна діяльність» в різних нормативно-правових актах України, науковій та навчальній літературі
42. Поняття, ознаки та види суб'єктів підприємницької діяльності

43. Право фізичної особи на здійснення підприємницької діяльності. Фізичні особи – підприємці: поняття, ознаки, статус
44. Обов'язки фізичних осіб – підприємців
45. Категорії фізичних осіб, яким заборонено займатися підприємницькою діяльністю
46. Види господарської діяльності, які не мають права здійснювати фізичні особи-підприємці
47. Переваги та недоліки статусу фізичних осіб – підприємців
48. Юридичні особи: поняття, ознаки, види
49. Порядок та способи створення суб'єктів підприємницької діяльності
50. Установчі документи суб'єктів підприємницької діяльності
51. Особливості змісту різних видів установчих документів (статут, модельний статут, засновницький договір, положення та ін.)
52. Юридичні підстави припинення суб'єктів підприємницької діяльності
53. Підстави реорганізації суб'єктів підприємницької діяльності
54. Ліквідація суб'єктів підприємницької діяльності
55. Черговість задоволення вимог кредиторів платоспроможних суб'єктів підприємницької діяльності
56. Поняття, способи подання документів, строки та етапи державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності
57. Порядок державної реєстрації фізичних осіб-підприємців
58. Порядок державної реєстрації юридичних осіб
59. Підстави та порядок державної реєстрації внесення змін до відомостей про юридичну особу та про фізичну особу – підприємця
60. Порядок державної реєстрації припинення суб'єктів підприємницької діяльності
61. Поняття, ознаки та види господарських товариств
62. Правовий статус акціонерного товариства
63. Правовий статус товариства з обмеженою відповідальністю
64. Правовий статус товариства з додатковою відповідальністю
65. Правовий статус повного товариства
66. Правовий статус командитного товариства
67. Основні права та обов'язки споживачів
68. Договір купівлі-продажу
69. Права споживача при придбанні ним товару неналежної якості та товару належної якості
70. Порушення прав споживачів та їх захист
71. Повноваження органів державної влади та місцевого самоврядування щодо захисту прав споживачів
72. Судовий захист прав споживачів
73. Відмінність духовної творчості від науково-технічної творчості
74. Суб'єкти та об'єкти права інтелектуальної власності
75. Особливості реєстрації авторства на твір і на промисловий зразок

Додаток Б

Приблизний зміст можливих ситуаційних вправ (задачі, кейси)

Задача № 1 (до Темі № 1.1). Чи погоджуєтесь ви з думкою одного з мислителів кінця ХІХ – початку ХХ ст., що жити в суспільстві й бути вільним від нього не можна? Обґрунтуйте свою точку зору щодо наведеного твердження

Задача № 2 (до Темі № 1.2). Запропонуйте 3 приклади прав і свобод людини, які, на вашу думку, повинні бути гарантовані кожній людині. Поясніть свій вибір

Задача № 3 (до Темі № 1.2). На сайті Європейського суду ознайомитись з будь-якою справою, що має безпосереднє відношення до особистих (громадянських) прав і свобод людини та

визначити, у чому саме полягало порушення конкретного особистого (громадянського) права /свободи людини.

Задача № 4 (до Теми № 2.3). До вас звернувся за допомогою ваш знайомий. Упродовж 12 років він працював водієм, має перший клас і право керувати всіма типами транспортних засобів. За роботу отримував неодноразові заохочення. Разом з ним працює молодий хлопець, стаж якого 3 роки, має третій клас водія. Нещодавно одна автомашина підприємства вийшла з ладу, отже, один з водіїв виявився зайвим. 11 травня вашого знайомого попередили про звільнення за скороченням штату з 11 червня. Ваш знайомий вважає, що його звільнили з роботи незаконно. Які питання вам необхідно з'ясувати додатково для того, щоб дати йому відповідь? Сформулюйте відповідь на підставі тих відомостей, які у вас є, за умови, що ваш знайомий розповів абсолютно все

Кейс № 1 (до Теми № 4). Відповідно до чинного законодавства не допускається заняття підприємництвом військовослужбовцям, службовим особам органів прокуратури, суду, державної безпеки, внутрішніх справ, суддям, нотаріусам, державним службовцям або іншим особам, уповноваженим на виконання функцій держави, органів державної влади і управління, які покликані здійснювати контроль за діяльністю підприємств. Доведіть **необхідність обмежень** займатися підприємницькою діяльністю, встановлених державою, **для вищевказаних категорій громадян**.

Кейс № 2 (до Теми № 7). Найчастіше люди стають жертвами харчових отруень в закладах громадського харчування або після начебто безпечних покупок у магазині. Основні причини — недотримання санітарних норм: порушення виробничого процесу приготування їжі, неправильні товарне сусідство, терміни й температурний режим зберігання продуктів, бруд на складах та кухнях, несправні холодильники, допуск до роботи працівників без медичного огляду, недотримання ними правил особистої гігієни, використання продуктів невідомого походження без відповідних документів. Як довести провину закладу громадського харчування /магазину?